

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 36 b § i lagen om statsandel för kommunal basservice

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om statsandel för kommunal basservice ändras så att beloppet av de tidsbegränsade ersättningar som betalas till kommunerna på grund av fördröjda skatteinkomster 2020 justeras så att det motsvarar den senaste uppskattningen av de tillfälliga förseningar av kommunal-, samfunds- och fastighetsskatteinkomsterna som föranleds av ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen 2020. Det justerade beloppet av de tidsbegränsade ersättningarna på grund av fördröjda skatteinkomster uppgår till sammanlagt 114 miljoner euro i stället för nuvarande 547 miljoner euro. De ersättningar som betalas till kommunerna på grund av fördröjda kommunalskatteinkomster uppgår till sammanlagt 98 miljoner euro, de ersättningar som betalas på grund av fördröjda samfundsskatteinkomster till sammanlagt 7 miljoner euro och de ersättningar som betalas på grund av fördröjda fastighetsskatteinkomster till sammanlagt 9 miljoner euro.

Det avdrag på basis av de ersättningar som ska betalas som enligt gällande lag ska göras 2021 från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna periodiseras så att det görs 2021 och 2022 i enlighet med hur de skatteinkomster som fördröjs år 2020 beräknas inflyta till kommunerna.

Samtidigt ändras det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta som ska redovisas till kommunerna på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen, som läggs till det belopp som ska dras av från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna. Det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen uppgår i fråga om kommunalskatten till 2 miljoner euro år 2021 och 1 miljon euro år 2022.

Propositionen hänför sig till den femte tilläggsbudgetpropositionen för 2020 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2 Förslagen och deras konsekvenser.....	4
2.1 De viktigaste förslagen.....	4
2.2 De huvudsakliga konsekvenserna	4
3 Beredningen av propositionen	5
4 Ikraftträdande.....	5
5 Förhållande till andra propositioner.....	5
6 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	5
LAGFÖRSLAG	6
Lag om ändring av 36 b § i lagen om statsandel för kommunal basservice.....	6
BILAGA	7
PARALLELLTEXT	7
Lag om ändring av 36 b § i lagen om statsandel för kommunal basservice.....	7

MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

Statsminister Sanna Marins regering beslutade våren 2020 om åtgärder för att stödja kommunerna med anledning av konsekvenserna av coronavirusepidemin. Som en del av stödåtgärderna fogades till lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) bestämmelser om tidsbegränsade ersättningar till kommunerna på grund av fördröjda skatteinkomster (lag 293/2020; RP 32/2020 rd). Ersättningarna hänför sig till tidsbegränsade skatteåtgärder som har vidtagits för att underlätta situationen för företag som råkat i ekonomiska svårigheter till följd av coronavirusepidemin och som temporärt minskar kommunernas skatteinkomster från kommunalskatten, fastighetsskatten och inkomstskatten för samfund år 2020. Dröjsmålsräntan på de skatter som är föremål för betalningsarrangemanget har sänkts genom en temporär lagändring och Skatteförvaltningen har lindrat villkoren för betalningsarrangemanget vid beskattningen bl.a. i fråga om tidtabellen för betalningsposterna inom betalningsprogrammet och möjligheten att foga nya skatter till det gällande betalningsarrangemanget (se närmare regeringens propositioner 33/2020 rd och 74/2020 rd).

Bestämmelser om tidsbegränsade ersättningar på grund av fördröjda skatteinkomsterna finns i 36 b § i lagen om statsandel för kommunal basservice, som trädde i kraft den 1 maj 2020. Enligt 1 mom. ska ett belopp som motsvarar kommunernas uppskattade fördröjda skatteinkomster som föranleds av de år 2020 genomförda ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen betalas till kommunerna år 2020. Motsvarande belopp ökat med det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta som ska redovisas till kommunerna på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen dras av från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna år 2021.

Enligt 2 mom. ersätts kommunerna på grund av fördröjda kommunalskatteinkomster med sammanlagt 422 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till den utdelning av kommunalskatten som tillämpas vid skatteredovisningarna för skatteåret 2020. På grund av fördröjda samfundsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 45 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till utdelningen av samfundsskatten för 2020. På grund av fördröjda fastighetsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 80 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till de kommunspecifika andelarna i fastighetsbeskattningen för 2019. Minskningarna år 2021 görs på motsvarande grunder. Det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen uppgår till 20 miljoner euro i fråga om kommunalskatten, till 2 miljoner euro i fråga om samfundsskatten och till 3 miljoner euro i fråga om fastighetsskatten.

Beloppen i gällande 36 b § 2 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice överensstämmer med de uppskattningar som gjordes våren 2020. I den regeringsproposition som gäller detta konstateras att om uppskattningarna enligt propositionen avviker avsevärt från utfallsuppgifterna, ska beloppet av ersättningarna på grund av de fördröjda skatteinkomsterna och de dröjsmålsräntor som dras av senare preciseras så att de motsvarar utfallet, vilket kräver en lagändring (RP 32/2020 rd, s. 6). Enligt de uppskattningar som gjordes i samband med beredningen av regeringspropositionen beräknades den temporära minskningen av kommunernas skatteinkomster uppgå till sammanlagt 547 miljoner euro. Skatteinkomsterna har dock till följd av ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen minskat klart mindre än väntat. Enligt den senaste uppskattningen minskar ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen kommunernas skatteinkomster med sammanlagt 114 miljoner euro år 2020. Syftet med de tidsbegränsade ersättningarna på grund av fördröjda skatteinkomster är att jämna ut de ef-

fekter som ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen har på kommunernas ekonomi år 2020 och ersättningarna är enligt en helhetsbedömning kostnadsneutrala, eftersom den ersättning som betalas år 2020 dras av från kommunerna när de fördröjda skatteinkomsterna inflyter. Därför är det motiverat att precisera ersättningsbeloppet så att det motsvarar det faktiska beloppet av fördröjda skatteinkomster.

2 Förslagen och deras konsekvenser

2.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att 36 b § i lagen om statsandel för kommunal basservice ändras så att beloppet av de tidsbegränsade ersättningar som år 2020 betalas till kommunerna på grund av fördröjda skatteinkomster justeras så att det motsvarar den senaste uppskattningen av den tidsbegränsade fördröjningen av kommunal-, samfunds- och fastighetsskatteinkomsterna till följd av ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen år 2020. Det justerade beloppet av de tidsbegränsade ersättningarna på grund av fördröjda skatteinkomster uppgår till sammanlagt 114 miljoner euro i stället för nuvarande 547 miljoner euro. De ersättningar som betalas till kommunerna på grund av fördröjda kommunalskatteinkomster uppgår till sammanlagt 98 miljoner euro, de ersättningar som betalas på grund av fördröjda samfundsskatteinkomster till sammanlagt 7 miljoner euro och de ersättningar som betalas på grund av fördröjda fastighetsskatteinkomster till sammanlagt 9 miljoner euro. Grunderna för fördelningen av ersättningarna till kommunerna ändras inte.

Enligt den gällande lagen ska det avdrag på basis av de ersättningar som ska betalas som ska göras 2021 från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna dessutom periodiseras så att de görs 2021 och 2022 i enlighet med hur de skatteinkomster som fördröjs år 2020 beräknas inflyta till kommunerna. Minskningarna år 2021 och 2022 görs så att minskningen i fråga om kommunalskatten är sammanlagt 75 miljoner euro år 2021 och 23 miljoner euro år 2022, i fråga om samfundsskatten sammanlagt 4 miljoner euro år 2021 och 1 miljon euro år 2022 samt i fråga om fastighetsskatten sammanlagt 7 miljoner euro år 2021 och 2 miljoner euro år 2022. När det gäller samfundsskatten är den ersättning som betalas år 2020 större än de avdrag som görs åren 2021 och 2022, vilket beror på att kommunernas utdelning av samfundsskatten har höjts för år 2020.

Samtidigt ändras det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta som ska redovisas till kommunerna på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen, som läggs till det belopp som ska dras av från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna. Det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen uppgår i fråga om kommunalskatten till 2 miljoner euro år 2021 och 1 miljon euro år 2022. I fråga om samfunds- och fastighetsskatten uppskattas dröjsmålsräntan vara liten, varför det med avvikelse från den gällande bestämmelsen inte föreslås att den läggs till det belopp som ska dras av.

2.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Beloppet av ersättningarna på grund av fördröjda skatteinkomster minskar med sammanlagt 433 miljoner euro. Det har inte funnits något behov av lindrade betalningsarrangemang vid beskattningen i den skala som uppskattades våren 2020, vilket har lett till att skatteinkomster har fördröjts klart mindre än beräknat. Den föreslagna ändringen är som helhet betraktat kostnadsneutral, eftersom det avdrag som görs från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och som motsvarar beloppet av de betalda ersättningarna minskar på motsvarande sätt.

Vid betalningsarrangemang kan betalningstiden vara högst 24 månader, vilket innebär att kommunerna får en del av de fördröjda skatteinkomsterna 2022. Genom att de avdrag som enligt den gällande lagen ska göras 2021 periodiseras så att de görs 2021 och 2022 säkerställs det att avdragen genomförs samtidigt som de fördröjda skatteinkomsterna inflyter.

Det sammanlagda beloppet av ersättningar på grund av fördröjda skatteinkomster som betalats i maj–september 2020 är 341,9 miljoner euro, dvs. 227,9 miljoner euro mer än det sammanlagda beloppet av ersättningar enligt denna proposition. Ändringarna beaktas i samband med utbetalningarna av statsandelar under slutet av året.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. På grund av ärendets brådskande natur har inga utlåtanden begärts om propositionen.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Avsikten är att de föreslagna ändringarna ska kunna beaktas vid utbetalningen av statsandelar i oktober 2020.

5 Förhållande till andra propositioner

Propositionen hänför sig till den femte tilläggsbudgetpropositionen för 2020 och avses bli behandlad i samband med den. I tilläggsbudgetpropositionen föreslås det ett avdrag på 429 miljoner euro i statens ersättning till kommunerna för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna eftersom konsekvensbedömningarna ändrats (moment 28.90.35).

6 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Syftet med de tidsbegränsade ersättningarna på grund av fördröjda skatteinkomster är att balansera de konsekvenser som ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen medför för kommunernas ekonomi år 2020. Genom de föreslagna ändringarna preciseras beloppet av ersättningarna så att de motsvarar den senaste uppskattningen av dröjsmålet i skatteinkomsterna. Propositionen ingriper inte i kommunens beskattningsrätt och rätt att bestämma om sin egen ekonomi som är skyddad enligt 121 § i grundlagen (731/1999).

Regeringen anser att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 36 b § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) 36 b §, sådan den lyder i lag 293/2020, som följer:

36 b §

Tidsbegränsad ersättning på grund av fördröjda skatteinkomster

Ett belopp som motsvarar kommunernas uppskattade fördröjda skatteinkomster som föranleds av de år 2020 genomförda ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen betalas till kommunerna år 2020. Motsvarande belopp ökat med det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta som ska redovisas till kommunerna på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen dras av från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna år 2021 och 2022.

På grund av fördröjda kommunalskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 98 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till den utdelning av kommunalskatten som tillämpas vid skatteredovisningarna för skatteåret 2020. På grund av fördröjda samfundsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 7 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till utdelningen av samfundsskatten för 2020. På grund av fördröjda fastighetsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 9 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till de kommunspecifika andelarna i fastighetsbeskattningen för 2019. Minskningarna år 2021 och 2022 görs på motsvarande grunder så att minskningen i fråga om kommunalskatten är sammanlagt 75 miljoner euro år 2021 och 23 miljoner euro år 2022, i fråga om samfundsskatten sammanlagt 4 miljoner euro år 2021 och 1 miljon euro år 2022 samt i fråga om fastighetsskatten sammanlagt 7 miljoner euro år 2021 och 2 miljoner euro år 2022. Det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen uppgår i fråga om kommunalskatten till 2 miljoner euro år 2021 och 1 miljon euro år 2022.

På utbetalning och administration av ersättningar som avses i denna paragraf tillämpas 48 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom. samt 50–53 och 61–63 §. Bestämmelser om överklagande finns i 12 kap.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 10 september 2020

Statsminister

Sanna Marin

Kommunminister Sirpa Paatero

Lag

om ändring av 36 b § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) 36 b §, sådan den lyder i lag 293/2020, som följer:

Gällande lydelse

36 b §

Tidsbegränsad ersättning på grund av fördröjda skatteinkomster

Ett belopp som motsvarar kommunernas uppskattade fördröjda skatteinkomster som föranleds av de år 2020 genomförda ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen betalas till kommunerna år 2020. Motsvarande belopp ökat med det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta som ska redovisas till kommunerna på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen dras av från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna år 2021.

På grund av fördröjda kommunalskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 422 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till den utdelning av kommunalskatten som tillämpas vid skatteredovisningarna för skatteåret 2020. På grund av fördröjda samfundsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 45 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till utdelningen av samfundsskatten för 2020. På grund av fördröjda fastighetsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 80 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till de kommunspecifika andelarna i fastighetsbeskattningen för 2019. Minskningarna år 2021 görs på motsvarande grunder. Det uppskattade beloppet av

Föreslagen lydelse

36 b §

Tidsbegränsad ersättning på grund av fördröjda skatteinkomster

Ett belopp som motsvarar kommunernas uppskattade fördröjda skatteinkomster som föranleds av de år 2020 genomförda ändringarna i betalningsarrangemangen för beskattningen betalas till kommunerna år 2020. Motsvarande belopp ökat med det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta som ska redovisas till kommunerna på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen dras av från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna år 2021 *och* 2022.

På grund av fördröjda kommunalskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 98 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till den utdelning av kommunalskatten som tillämpas vid skatteredovisningarna för skatteåret 2020. På grund av fördröjda samfundsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 7 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till utdelningen av samfundsskatten för 2020. På grund av fördröjda fastighetsskatteinkomster ersätts kommunerna med sammanlagt 9 miljoner euro, som betalas till kommunerna i proportion till de kommunspecifika andelarna i fastighetsbeskattningen för 2019. Minskningarna år 2021 *och* 2022 görs på motsvarande

Gällande lydelse

dröjsmålsränta på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen uppgår till 20 miljoner euro i fråga om kommunalskatten, till 2 miljoner euro i fråga om samfundsskatten och till 3 miljoner euro i fråga om fastighetsskatten.

På utbetalning och administration av ersättningar som avses i denna paragraf tillämpas 48 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom. samt 50–53 och 61–63 §. Bestämmelser om överklagande finns i 12 kap.

Föreslagen lydelse

grunder så att minskningen i fråga om kommunalskatten är sammanlagt 75 miljoner euro år 2021 och 23 miljoner euro år 2022, i fråga om samfundsskatten sammanlagt 4 miljoner euro år 2021 och 1 miljon euro år 2022 samt i fråga om fastighetsskatten sammanlagt 7 miljoner euro år 2021 och 2 miljoner euro år 2022. Det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen uppgår i fråga om kommunalskatten till 2 miljoner euro år 2021 och 1 miljon euro år 2022.

På utbetalning och administration av ersättningar som avses i denna paragraf tillämpas 48 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom. samt 50–53 och 61–63 §. Bestämmelser om överklagande finns i 12 kap.

Denna lag träder i kraft den 20 .